

SMV'erne har brug for et investeringsløft efter coronakrisen

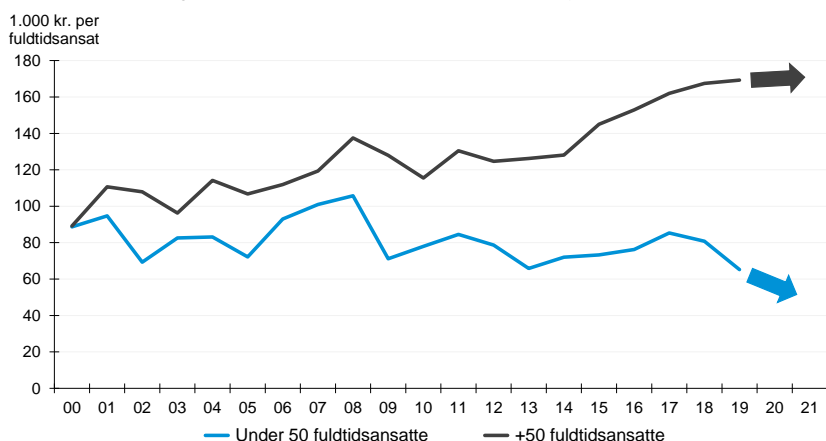
Små og mellemstore virksomheder (SMV'er) har i årevis haltet efter de store på investeringer.¹ SMV'ernes investeringsefterslæb skyldes blandt andet, at de har mindre egenkapital. Men hver fjerde SMV'er kom ud af det første år af coronakrisen med et negativt resultat på bundlinjen. Det kan svække SMV'ernes investeringslyst yderligere og koste både vækst og fremtidige arbejdspladser.

SMV'erne har i årevis haltet efter på investeringer...

Coronakrisen ramte dansk økonomi hårdt og har haft stor betydning for væksten både herhjemme og i udlandet. Selvom virksomhederne ser lysere på udsigterne til at foretage investeringer i takt

Investeringer per beskæftiget fordelt på virksomhedsstørrelse

Bruttoinvesteringer per fuldtidsansat i private ikke-finansielle byerhverv

Anm.: Virksomheder i brancherne råstofindvinding, energi og forsyning samt ejendomshandel og udlejning er udeladt. Pilene angiver virksomhedernes investeringsforventninger i 2020 og 2021 ifølge DI's Virksomhedspanel, jf. også side 5 i analysen.
Kilde: Regnskabsstatistik fra Danmarks Statistik og DI's Virksomhedspanel i hhv. september og december 2020.

¹ SMV'er dækker i analysen over virksomheder med færre end 50 fuldtidsansatte.

med, at coronavaccinerne rulles ud, så venter mange SMV'er fortsat at måtte træde på bremsen, når det gælder nye investeringer.

Det viser en rundspørge blandt DI's medlemmer, hvor en overvægt af virksomheder med færre end 50 medarbejdere forventer at reducere investeringerne i 2021 frem for at øge dem. Modsat er der et flertal blandt de store virksomheder, som vil skrue op for investeringerne. Med udsigt til fremgang i økonomien og beskæftigelsen i 2021 er det dog nødvendigt med flere investeringer, hvis virksomhederne skal opretholde samme investeringsniveau per ansat. Derfor er det stærkt bekymrende med SMV'ernes negative investeringsplaner og der er udsigt til at deres investeringsefterslæb vil vokse.

... og investeringsgab forventes at vokse yderligere fremover

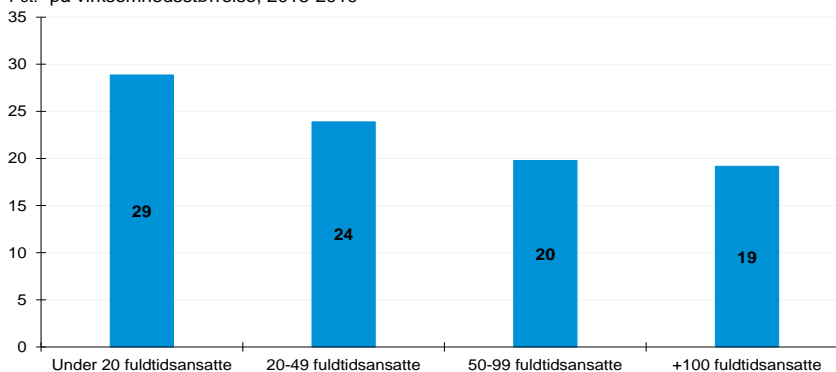
Virksomheder med flere end 50 medarbejdere investerede cirka 50 pct. mere i maskiner, udstyr og lokaler per fuldtidsansat end SMV'er i 2008-2009. Ti år senere var gabet i investeringsniveauet per fuldtidsansat mellem store virksomheder og SMV'er vokset til 130 pct. Det er det største investeringsgab mellem SMV'er og store virksomheder der er blevet målt siden 2000, hvor statistikken blev lanceret. Hvis SMV'erne havde øget deres investeringer per fuldtidsansat i samme omfang som de store virksomheder over de seneste ti år, ville deres investeringer være løftet med mere end 20 mia. kr.

SMV'er er dårligere polstrede end de store

Adgang til risikovillig kapital og egenkapital er afgørende for, at landets mange SMV'er kan indfri deres fulde vækstpotentialer. Der skal penge til at investere og drive væksten i SMV'erne, så de kan vokse sig store og være med til at skabe vækst og nye arbejdspladser. Det er derfor en udfordring, at SMV'erne har mindre egenkapital end de store virksomheder.² I 2018-2019 havde knap tre ud af ti virksomheder med færre end 20 fuldtidsansatte en egenkapitalandel (egenkapital i forhold til samlede aktiver), der var mindre end 20 pct. For de helt store virksomheder var det kun lige under to ud af ti.

Virksomheder med lav egenkapital fordelt på størrelse

Andel af virksomheder med lav egenkapitalandel i private ikke-finansielle byerhverv fordelt på virksomhedsstørrelse, 2018-2019

Anm: Figuren omfatter virksomheder med en egenkapitalandel (målt ved egenkapital i forhold til samlede aktiver) på under 20 pct. Kilde: DI-beregninger på baggrund af regnskabsdata fra Danmarks Statistik.

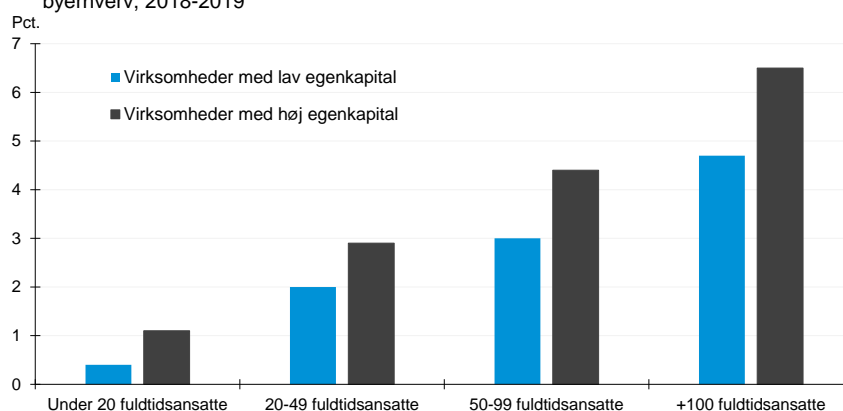
² Der findes mange forskellige mål for, hvor meget virksomheder kan låne, og hvor meget de kan investere. I denne analyse ses på virksomhedernes egenkapitalandel, der måles som egenkapital i forhold til de samlede aktiver.

Virksomheder i alle størrelser har brug for kapital til at investere

At adgangen til egenkapital er en vigtig forudsætning for virksomhedernes investeringer understreges også af, at virksomheder med en lav egenkapitalandel har en lavere investeringskvote³ end virksomheder, der er bedre polstrerede på egenkapital – og det gælder uanset, hvor store de er. Den relativt højere andel af SMV'er, der har en lav egenkapitalandel, kan derfor være med til at forklare en del af SMV'ernes betydelige investeringsefterslæb over de senere år.

Sammenhæng mellem egenkapitalandel og investeringskvote

Median for investeringskvote fordelt på virksomhedsstørrelse i private ikke-finansielle byerhverv, 2018-2019

Anm.: Medianen for investeringskvoten (investeringer i forhold til værditilvækst) angiver den midterste investeringskvote blandt virksomhederne i en størrelseskategori. Virksomheder er inddelt efter egenkapitalandel (egenkapital i forhold til samlede aktiver). Lav egenkapital refererer til egenkapitalandele under 20 pct., mens høj egenkapital refererer til egenkapitalandele over 50 pct.
Kilde: DI-beregninger på baggrund af regnskabsdata fra Danmarks Statistik

Coronapandemien har ramt dansk erhvervsliv bredt

Coronapandemien rammer mange virksomheder hårdt

Udfordringen med at skaffe risikovillig kapital til at investere er desværre blevet større under coronapandemien, hvor mange virksomheder har været ramt hårdt på deres omsætning. Mange virksomheder ventes nu at komme ud af 2020 med et negativt årsresultat, og derfor risikerer de at måtte tære på deres egenkapital.

Med udgangspunkt i branchegennemsnit for virksomhedernes nedgang i omsætningen og ændring i antal beskæftigede fra Danmarks statistik, jf. bilag, skønnes det, at mere end hver fjerde af landets SMV'er vil få et negativt årsregnskab i 2020.⁴ Året før var andelen på 17 pct. Også blandt de store virksomheder skønnes andelen af underskudsgivende virksomheder at være steget ganske betragteligt i 2020. Selvom der er en del usikkerhed forbundet med at anvende

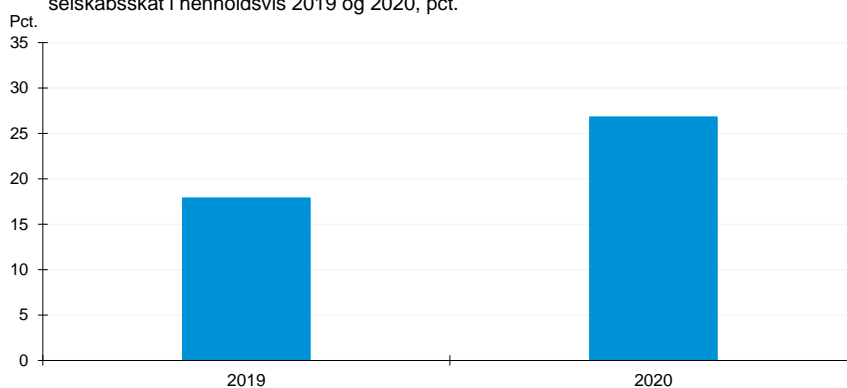
³ Medianen for investeringskvoten (målt som investeringer i forhold til værditilvækst) angiver den midterste investeringskvote blandt de virksomheder, der indgår i en given størrelseskategori.

⁴ Der er i analysen ikke taget højde for brugen af kompensationsordninger herunder lønkomensation og komensation af virksomheders faste omkostninger, som har været med til at begrænse mange virksomheders tab under coronakrisen.

branchegennemsnit samtidig med, at der ses bort fra virksomheder med færre end fem fuldtidsansatte, som kan sløre billedet⁵, så indikerer den kraftige stigning i antallet af SMV'er med røde tal på bundlinjen alligevel, at coronapandemien kan trække tråde ind i de kommende år i form af lavere investeringer i SMV'erne.

Mere end hver fjerde SMV'er skønnes at være kommet ud af 2020 med et negativt årsresultat

Andel af SMV'er med et negativt årsresultat før ekstraordinære omkostninger og selskabsskat i henholdsvis 2019 og 2020, pct.

Anm.: Andelen af SMV'er som skønnes at være kommet ud af 2020 med et negativt årsresultat er beregnet pba. et branchegennemsnit af omsætningen fra januar 2019 til december 2020 baseret på "firmaernes køb og salg" (127-grp.) samt beskæftigelsesudviklingen fra december 2019 til december 2020 (19-grp). SMV'er omfatter virksomheder med færre end 50 fuldtidsansatte.

Kilde: DI-beregninger på baggrund af regnskabsdata fra Danmarks Statistik.

Blandede investeringsforventninger for 2021

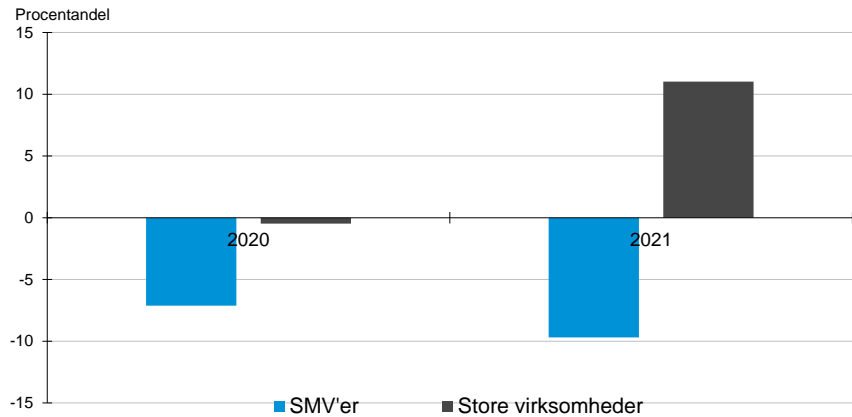
Mange SMV'er trådte også ind i 2021 med blandede investeringsforventninger. Blandt virksomheder med færre end 50 medarbejdere i DI's Virksomhedspanel, var der en overvægt på knap 10 pct. af erhvervslederne, der forventede at reducere investeringerne frem for at øge dem ved indgangen til 2021.⁶ Modsat var der for de store virksomheder var der et flertal på godt 10 pct., der regnede med at investere mere i 2021, end de gjorde i 2020. Det svarer til en forskel på i størrelsesordenen 20 procentpoint mellem SMV'erne og de store virksomheder, hvilket er den største forskel i investeringslyst, der er målt, siden DI første gang i 2015 begyndte at spørge til medlemmernes investeringsforventninger til det kommende år.

⁵ At der ses bort fra virksomheder med færre end fem fuldtidsansatte trækker alt andet lige andelen af underskudsgivende SMV'er ned, da de helt små virksomheder i gennemsnit er dårlige polstrerede til at modstå omsætningsfald.

⁶ Der skal i den forbindelse gøres opmærksom på, at spørgeundersøgelsen blev foretaget tilbage i december 2020, og at virksomhedernes investeringsforventninger derfor kan have ændret sig væsentligt siden da.

Virksomhedernes investeringsforventninger i 2020 og 2021

Andel af virksomheder, der forventer at investere mere i hhv. 2020 og 2021 i forhold til året før fratrukket andelen af virksomheder, der forventer at investere mindre

Anm.: SMV'er omfatter virksomheder med færre end 50 medarbejdere.
Kilde: DI's Virksomhedspanel i hhv. september 2020 og december 2020.

For at fastholde virksomhedernes investeringslyst og sætte mere gang i de private investeringer, er der behov for nye initiativer der kan være med til at understøtte et godt investeringsklima og sikre, at det bliver mere attraktivt for ikke mindst landets mange SMV'er at investere i nye maskiner og anlæg, transportmidler, digitale løsninger mv. I den forbindelse foreslår DI blandt andet en lavere og mere ensartet kapital- og aktiebeskatning, som kan give virksomhederne bedre adgang til den nødvendige kapital, og dermed være med til at fremme investeringerne på både den korte og lange bane.⁷

Nyt DI-udspil øger investeringerne og giver erhvervslivet et forspring ud af krisen

Selvom de store virksomheder ser lysere på fremtiden, så er det også afgørende, at der sættes mere gang i investeringer blandt de store virksomheder, som i dag står for en stor del af investeringerne herhjemme. DI lancerede for nylig et udspil med titlen: *"Vind kapløbet ud af corona med investeringer i vækst og udvikling"*, som indeholder ti konkrete forslag til, hvordan vi øger investeringerne og giver dansk erhvervsliv det nødvendige forspring ud af krisen.

⁷ DI fremlagde i april et udspil til en ny iværksætterpolitik med 25 forslag til, hvordan Danmark kan få flere virksomheder med høj vækst. Du kan læse hele udspillet her: *"Flere nye vækstvirksomheder – en ny iværksætterpolitik for Danmark"*.

Sådan har vi gjort

Analysen er udarbejdet på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik med udgangspunkt i Regnskabsstatistikken (FIRE) i perioden 2018-2019. Regnskabsstatistikken indeholder oplysninger om bl.a. resultatopgørelse, balance og investeringer for alle reelt aktive virksomheder i ikke-finansielle private byerhverv i Danmark

Med udgangspunkt i den samlede population af virksomheder foretages flere dataafgrænsninger. For det første medtages kun virksomheder med mindst fem fuldtidsansatte for at udelade den store gruppe af virksomheder, der typisk ikke investerer. For det andet udelades brancherne råstofindvinding, energi og forsyning, ejendomshandel og udlejning samt brancher inden for offentlig forvaltning. For det tredje ses alene på virksomheder, hvis regnskabsoplysninger i en eller anden form er indsendt til Danmarks Statistik.

Ved at anvende disse dataafgrænsninger omfatter datagrundlaget i alt 45.776 virksomheder, som inddeles efter, hvor stor en andel deres egenkapital udgør af de samlede aktiver og antal fuldtidsansatte. Virksomheder med en egenkapitalandel på under 20 pct. defineres i analysen som virksomheder med en lav egenkapital, mens egenkapitalandele på over 50 pct. angiver virksomheder med en høj egenkapital. De resterende virksomheder ligger i mellemfeltet. Egenkapitalandelene varierer på tværs af virksomhedsstørrelse.

Virksomheder fordelt på egenkapitalandel og størrelse, 2018-2019

	u.20 fuldtidsansatte		20-49 fuldtidsansatte		50-99 fuldtidsansatte		+100 fuldtidsansatte	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Virksomheder med lav egenkapital	8.977	29%	1.969	24%	682	20%	573	19%
Virksomheder med mellem egenkapital	13.382	43%	4.062	49%	1.813	53%	1.573	53%
Virksomheder med høj egenkapital	8.741	28%	2.211	27%	951	28%	842	28%

Anm.: Virksomheder inddelt efter andel af egenkapital i forhold til samlede aktiver. Lav egenkapital refererer til egenkapitalandele under 20 pct., mellem egenkapital til egenkapitalandele på mellem 20 og 50 pct., og høj egenkapital til andele over 50 pct. Virksomheder med færre end fem fuldtidsansatte er udeladt.
Kilde: DI-beregninger på baggrund af regnskabsdata fra Danmarks Statistik.

Virksomhedernes årsresultat i 2020 er beregnet ved at fremskrive virksomhedernes omsætning og vareforbrug/variable omkostninger i 2019 med den gennemsnitlige udvikling i omsætningen i 2020 på brancheniveau (baseret på ”firmaernes køb og salg”, 127-grp.).⁸ Det gøres ud fra en antagelse om, at de variable omkostninger følger omsætningen proportionalt. På samme måde fremskrives virksomhedernes lønomkostninger med udviklingen i beskæftigelsen i 2020 på brancheniveau (baseret på den sæsonkorrigerede lønmodtager-beskæftigelse, 19-grp.). De faste omkostninger, som bl.a. omfatter

⁸ Der foreligger kun regnskabsstatistik i Danmarks Statistik registre (FIRE) frem til og med 2019, hvorfor det har været nødvendigt at fremskrive virksomhedernes omsætning og vareforbrug samt deres variable og faste omkostninger.

afskrivninger, øvrige ordinære omkostninger samt finansielle netto-udgifter antages at være uændrede i analysen. Det har ikke været muligt at tage højde for, at de hårdest ramte virksomheder har haft mulighed for at få dækket hele eller nogle af sine udgifter til løn samt faste omkostninger i 2020. Dette betyder, at andelen af underskudsgivende virksomheder kan være overvurderet i analysen.